

ساخت جداول عمر استانی به تفکیک جنس در سال ۱۳۹۰

حسن عینی‌زیناب^۱

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده: مطالعه‌ی حاضر با هدف ساخت جداول عمر استانی به تفکیک جنس، ابتدا به ارزیابی و تصحیح داده‌های فوت و جمعیت پرداخته است و سپس با محاسبه‌ی میزان‌های مرکزی مرگ و میر جداول عمر استانی ساخته شده‌اند. داده‌های مورد استفاده شامل داده‌های فوت ثبتی توسط سازمان ثبت احوال کشور در سال ۱۳۹۰ و سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ که توسط مرکز آمار ایران انجام شده‌اند، می‌باشد. نتایج مقاله نشان می‌دهد که ضریب پوشش ثبت مرگ در همه‌ی استان‌های کشور برای مردان بیش از زنان بوده است. کمترین ضریب پوشش ثبت فوت مربوط به ثبت فوت زنان سیستان و بلوچستان می‌باشد. این استان با ضریب ثبت فوت ۷۰ درصد کمترین ضریب ثبت فوت مردان را نیز دارا می‌باشد و استان‌های آذربایجان شرقی، اردبیل، سمنان و گیلان بیشترین ضریب ثبت فوت را داشته‌اند. استان‌های مازندران، کرمان، ایلام، قم، تهران (شامل البرز)، یزد، و سمنان برای مردان ایرانی و استان‌های کردستان، اصفهان، سمنان، قم، زنجان، تهران (شامل البرز)، لرستان، مرکزی، ایلام و کرمان برای زنان ایرانی جزو استان‌هایی هستند که بیشترین امید زندگی در بدو تولد را داشته‌اند.

واژه‌های کلیدی: جدول عمر، میزان‌های مرکزی مرگ و میر، امید زندگی، ضریب پوشش فوت ثبتی، سرشماری.

۱ مقدمه

جدول عمر یکی از قدیمی‌ترین و مهم‌ترین ابزارها در جمعیت‌شناسی است که بسیاری از شاخص‌های جمعیتی با کمک آن تهیه می‌شوند. جدول عمر اگرچه در اصل برای محاسبه‌ی مرگ و میر و شاخص‌های آن تهیه شده، اما امروزه به منظور توصیف و تحلیل در بسیاری از

^۲ حسن عینی‌زیناب : hassan.eini@sbmu.ac.ir

علوم مانند جمعیت‌شناسی، بهداشت عمومی، اپیدمی‌شناسی، اقتصاد، جغرافیای جمعیت، زیست‌شناسی، اشتغال و غیره به طور وسیعی کاربرد دارد. جدول عمر در واقع ترکیب میزان‌های مرگ‌ومیر یک جمعیت در سنین مختلف در یک مدل آماری-جمعیتی است و در شکل ساده برای تعیین سطوح مرگ‌ومیر جاری و نسلی، میزان‌های بازماندگی و امیدزندگی جمعیت مورد استفاده قرار می‌گیرد (اقا (۱۳۸۷)).

میزان‌های مرگ‌ومیر، الگوی سنی مرگ‌ومیر و همچنین امید زندگی در بدو تولد از جمله شاخص‌های توسعه می‌باشد. جوامع مختلف با اجرای برنامه‌های مختلف بهداشتی و توسعه سعی می‌کنند با کاهش مرگ‌ومیر به سطوح بالای رشد و تعالی برسند. مطالعه مرگ‌ومیر و عوامل مؤثر بر آن نقش مهمی در شناخت الگوهای مرگ‌ومیر و نحوه دخالت در این امر جهت کاهش آن در اختیار پژوهشگران، برنامه‌ریزان، و سیاست‌گذاران قرار می‌دهد. محاسبه‌ی جدول عمر به‌صورت استانی کاربردهای فراوان دارد و برای برنامه‌ریزی در زمینه‌ی بهداشتی و اقتصادی اهمیت زیادی دارد. با توجه به شاخص‌های جدول عمر استانی می‌توان کمبودها و نواقص بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی موجود در استان‌ها را تشخیص و راهکارهای مقتضی در جهت ارتقاء سطح بهداشت و سلامت، بخصوص برای استان‌هایی که امید زندگی پایین و مرگ‌ومیر بالایی دارند، اندیشید. در مقاله‌ی حاضر داده‌های فوت و جمعیت استانی اصلاح و در محاسبه میزان‌های مرکزی مرگ‌ومیر مورد استفاده قرار گرفته‌اند، و جداول عمر خلاصه^۱ استانی به تفکیک جنسیت و گروه‌های سنی برای سال ۱۳۹۰ محاسبه شده‌اند. این مقاله بخشی از یک پروژه بزرگ می‌باشد که مرگ‌ومیر را در فاصله سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۹۰ مدل‌سازی نموده و تا اقیانوس سال ۱۴۲۰ پیش‌بینی می‌نماید.

۲ منابع داده‌ها و روش‌شناسی

میزان‌های ویژه سنی مرگ‌ومیر تنها منبع اطلاعاتی مورد نیاز برای ساخت جداول عمر می‌باشند. داده‌های اصلی مورد استفاده در محاسبه میزان‌های ویژه سنی مرگ‌ومیر نیز شامل تعداد فوت در هر سال و یا دوره معین به تفکیک سن، و یا گروه‌های سنی، و نیز جمعیت هر سن، و یا گروه سنی، در میانه سال، و یا دوره، مورد مطالعه می‌باشد. منبع اصلی این داده‌ها برای تعداد فوت شامل اطلاعات جمع‌آوری شده توسط سیستم ثبت احوال، که در کشور ما توسط سازمان ثبت احوال کشور صورت می‌پذیرد، می‌باشد. اطلاعات مربوط به جمعیت در هر گروه سنی نیز از سرشماری‌های مختلف نفوس و مسکن، که مرکز آمار ایران مسئولیت انجام آن‌را بر عهده دارد، بدست می‌آید. داده‌ها قبل از استفاده باید با کاربرد تکنیک‌های مختلف ارزیابی شده و اصلاحات لازم انجام گردد.

همانطور که ذکر گردید، این مقاله بخشی از یک طرح پژوهشی است که مرگ‌ومیر را در فاصله سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۴۲۰ مدل‌سازی و پیش‌بینی می‌نماید. با اینکه مدل‌سازی و پیش‌بینی مرگ‌ومیر در سطح کشوری و به تفکیک جنس برای تمام سال‌های دوره مورد مطالعه انجام شده است، جداول عمر استانی و به تفکیک جنس فقط برای سال ۱۳۹۰ محاسبه شده‌اند. داده‌های این مقاله شامل داده‌های ارزیابی و تصحیح شده سال ۱۳۹۰ مورد استفاده در پروژه جامع می‌باشند. این داده‌ها دوباره در سطح استانی نیز ارزیابی و اصلاح شده‌اند. در مورد ارزیابی و اصلاح داده‌های دوره ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ به گزارش جامع طرح "مدل‌سازی و پیش‌بینی مرگ‌ومیر در ایران: ۱۳۷۵-۱۴۲۰" که توسط پژوهشکده آمار ایران چاپ شده است، مراجعه شود. ساخت جداول عمر، با استفاده از نرم‌افزار R و بسته‌های مختلف جمعیتی و آماری مانند Demography انجام یافته است.^۲

^۱ جداول عمر کامل استانی در فایل اکسل ضمیمه طرح مدل‌سازی و پیش‌بینی مرگ‌ومیر در ایران ۱۳۷۵ تا ۱۴۲۰، پژوهشکده آمار موجود می‌باشد.
^۲ جهت مطالعه کامل روش‌شناسی به مقاله "مدل‌سازی و پیش‌بینی مرگ‌ومیر در ایران ۱۳۷۵-۱۴۲۰"، عینی زیناب و همکاران رجوع شود.

۳ ارزیابی و تصحیح داده‌ها

برای محاسبه میزان‌های سنی مرگ‌ومیر، هم داده‌های فوت ثبتی و هم داده‌های جمعیتی سرشماری‌ها باید ارزیابی و اصلاح گردند. داده‌های گروه اول صورت کسر فرمول محاسبه میزان‌های مرگ‌ومیر، و گروه دوم، مخرج کسر این فرمول را تشکیل می‌دهند. در طرح جامع مرتبط با این مقاله، داده‌های ثبتی سالانه فوت، برای دوره ۱۳۷۵-۱۳۹۰، هم از نظر الگوی مرگ‌ومیر، توزیع سنی و سالانه فوت‌ها، و هم از نظر کم/بیش ثبتی ارزیابی و اصلاح شده‌اند. داده‌های فوت سال ۱۳۹۰ با داده‌های کل دوره ۱۶ ساله مورد ارزیابی و اصلاح قرار گرفته است. نتایج ارزیابی داده‌های فوت برای این دوره در منابع اشاره شده قبلی آمده است. این ارزیابی برای سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که ضریب (میزان) پوشش ثبت فوت برای مردان در سال ۱۳۹۰، ۹۲٪ و برای زنان ۸۱٪ بوده است (عینی‌زیناب و همکاران، ۱۳۹۵). این اعداد نشان می‌دهند که فقط ۹۲ درصد فوت‌های مردان و ۸۱ درصد فوت‌های زنان در سال ۱۳۹۰ ثبت شده‌اند. جدول شماره ۱ نتایج ارزیابی و اصلاح داده‌های فوت را برای سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

جدول ۱: داده‌های فوت ثبت شده، هموار شده، و اصلاح شده به تفکیک جنس برای سال ۱۳۹۰، کل کشور.

۱۳۹۰		فوت
مرد	زن	
۱۵۱۴۲۴	۱۹۶۴۴۷	فوت ثبتی
۱۶۰۷۵۵	۲۲۱۰۵۲	فوت هموار شده
۱۹۷۷۳۳	۲۳۸۹۴۹	فوت اصلاح شده بدون اصلاح فوت کودکان
۲۰۰۴۳۸	۲۴۷۱۹۰	فوت اصلاح شده با اصلاح فوت کودکان

داده‌های سرشماری معمولاً از نظر توزیع سنی و جنسی ارزیابی می‌شوند. توزیع سنی داده‌های سرشماری به دلایلی مانند ترجیح رقمی، ترجیح اعداد منتهی به ارقام خاصی مانند صفر و یا پنج، و یا عدم آشنایی افراد با سن خود می‌تواند از واقعیت فاصله بگیرد. برای ارزیابی داده‌های سرشماری از نظر توزیع سنی شاخص‌های مختلفی مانند شاخص ویپل و یا مایرز استفاده می‌شود. در مورد شاخص ویپل، هرچه این شاخص از رقم ۱۰۰ بیشتر شود، بیانگر تمایل بیشتر به گرد کردن سن به ارقام مختوم به صفر و پنج است و شاخص مایرز می‌تواند بین صفر تا ۱۸۰ در نوسان باشد (میرزایی (۱۳۸۱)). مقادیر بزرگ این شاخص‌ها به معنای آن است که افراد بیشتری سن خود را، به نادرست، منتهی به ارقام خاصی گزارش می‌دهند و هرچه این ارقام کوچکتر باشد نشان از صحت بیشتر گزارش سن افراد دارد. گزارش سن اگر با استفاده از مدارک شناسائی قانونی مانند شناسنامه و یا کارت شناسایی ملی باشد از صحت بیشتری برخوردار خواهد شد. شاخص مایرز محاسبه شده برای سرشماری سال ۱۳۹۰ برای مردان ۰٫۶۹ و برای زنان ۰٫۷۶ می‌باشند. این ارقام نشان می‌دهند که گزارش سن در این سرشماری در حد خوب بوده است. با این حال، بر اساس هرم سنی جمعیت ایرانی سرشماری سال ۱۳۹۰، جمعیت بعضی سنین نسبت به سنین مجاور خود بیشتر است. هموارسازی داده‌های سرشماری با هدف اصلاح این ناهمواری‌ها صورت گرفته است. نحوه هموارسازی توزیع سنی داده‌های سرشماری استفاده از میانگین دو سن منفرد قبل، دو سن منفرد بعد، و سن مورد نظر می‌باشد.

ارزیابی کم شماری جمعیت یک جنس نسبت به جنس دیگر با استفاده از مقایسه توزیع جنسی جمعیت سرشماری با توزیع جنسی مورد انتظار انجام می‌گردد. نسبت جنسی محاسبه شده در هر سن و مقایسه آن با نسبت جنسی مورد انتظار^۳ مقدار کم/بیش شماری را در

^۳ expected sex ratio

هر سن، البته نسبت به جنس دیگر، نشان می‌دهد. نسبت جنسی مورد انتظار با استفاده از داده‌های ثبت موالید سالانه، برای چندین سال متوالی، احتمال بقاء حاصل از جداول عمر، اطلاعات مربوط به مهاجرت، و ... محاسبه می‌شود. در غیاب داده‌های ثبتی برای سال‌های متوالی، نسبت جنسی برآورد و یا محاسبه شده، در بدو تولد برای یک‌سال را می‌توان در احتمال بقاء در هر سن، که از جدول عمر آن سال معین بدست آمده، ضرب نمود و الگوی نسبت جنسی مورد انتظار در هر سن را محاسبه کرد.

مقایسه نسبت جنسی مشاهده شده و مورد انتظار، نشان می‌دهد که در سرشماری سال ۱۳۹۰ زنان بالای ۷۰ سال نسبت به مردان کمتر شمارش شده‌اند. این امر باعث شده است تا نسبت جنسی در این سنین خیلی بیشتر از نسبت جنسی مورد انتظار باشد. در بعضی سنین نیز نسبت جنسی مشاهده شده کمتر از نسبت مورد انتظار می‌باشد که نشان از کم‌شماری مردان نسبت به زنان در آن سنین دارد. برای اصلاح کم‌شماری یک جنس نسبت به جنس دیگر در هر سنی، در این مقاله، به جمعیت جنسیتی که کم‌شماری اتفاق افتاده، جمعیت اضافه شده است تا حدی که نسبت جنسی جمعیت جدید در آن سن فقط ۳ واحد از نسبت جنسی مورد انتظار تفاوت داشته باشد. این امر سبب شده است هم، کم‌شماری مردان نسبت به زنان اصلاح گردد و هم کم‌شماری زنان نسبت به مردان. جدول شماره ۲ جمعیت زنان و مردان ایرانی را قبل و بعد از اصلاح نشان می‌دهد. نمودارهای مربوط به نسبت جنسی مشاهده شده و مورد انتظار در گزارش نهایی پروژه و مقاله چاپ شده آمده است (عینی زیناب و دیگران (۱۳۹۳)، عینی زیناب و دیگران (۱۳۹۵)).

جدول ۲: جمعیت ایرانی سرشماری سال ۱۳۹۰ به تفکیک جنس قبل و بعد از اعمال اصلاحات جمعیت ۱۳۹۰.

جمعیت		۱۳۹۰
		مرد
		زن
سرشماری شده	۳۶۹۹۱۱۷۱	۳۶۴۷۰۳۰۳
هموار شده (سن)	۳۶۹۹۱۹۰۶	۳۶۴۷۱۵۷۳
هموار شده (جنس)	۳۷۰۹۹۵۱۵	۳۶۸۱۴۲۰۱

۴ ساخت جداول عمر استانی

داده‌های کشوری سال ۱۳۹۰ بعد از اصلاح باید در سطح استانی نیز مورد ارزیابی و اصلاح قرار گیرند. تنها بعد از اصلاح داده‌ها در سطح استانی است که جداول عمر استانی قابل ساخت خواهند بود. باید توجه داشت که داده‌های اصلاح شده استانی در مجموع نباید از داده‌های اصلاح شده کشوری متفاوت باشند. فوت‌های اصلاح شده کل کشور باید در بین استان‌های مختلف کشور توزیع شود تا با استفاده از آن بتوان میزان مرگ و میرهای ویژه سنی را به تفکیک استان‌ها محاسبه نمود. ساده‌ترین راه برای توزیع داده‌های اصلاح شده فوت کشور در بین استان‌ها، استفاده از سهم هریک از استان‌ها از فوت ثبتی کشور می‌باشد. ولی این راه‌حل، ضریب پوشش داده‌های فوت ثبتی استان‌ها را برابر فرض می‌کند. با توجه به این‌که پوشش ثبت استان‌ها متفاوت است، در این مقاله از نسبت ثبت فوت جاری به کل فوت‌های ثبتی سال ۱۳۹۰ در هر استان به‌عنوان وزن استفاده شده است و ضریب پوشش ثبت کل کشور به تفکیک استان‌ها تجزیه شده است. نکته‌ای که در این زمینه باید متذکر شد این است که، با توجه به مهاجرت‌های داخلی ارزیابی داده‌های فوت استانی از دقت لازم برخوردار نیست و نتایج استانی باید با احتیاط تفسیر گردند. جدول شماره ۳ فوت ثبتی استان‌ها، نسبت فوت جاری به کل، ضریب پوشش ثبت، و فوت اصلاح شده استان‌ها را به تفکیک جنسیت نشان می‌دهد. ^۴

جدول ۳: اصلاح فوت ثبتی به تفکیک استان‌ها با استفاده از ضرایب پوشش حاصل از نسبت ثبت جاری به کل فوت ثبتی در سال

۱۳۹۰.

استان	فوت ثبتی		نسبت ثبت جاری به کل		نسبت پوشش ثبت		فوت اصلاح شده	
	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
آذربایجان شرقی	۱۱۳۶۷	۹۴۲۴	۰,۹۸	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۸۴	۱۳۴۴۸	۱۲۴۹۶
آذربایجان غربی	۷۷۴۱	۵۹۲۴	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۸۴	۹۲۳۴	۷۸۸۴
اردبیل	۳۵۹۵	۲۷۷۰	۰,۹۸	۰,۹۸	۰,۹۸	۰,۸۶	۴۲۰۸	۳۵۹۷
اصفهان	۱۲۴۶۱	۹۶۱۵	۰,۹۳	۰,۹۴	۰,۹۴	۰,۸۲	۱۵۳۷۴	۱۳۰۴۴
ایلام	۱۳۴۵	۹۵۲	۰,۹۵	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۸۵	۱۵۹۷	۱۲۵۹
بوشهر	۲۱۴۵	۱۷۰۲	۰,۹۱	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۷۶	۲۶۹۷	۲۵۰۵
تهران	۳۳۷۰۰	۲۴۹۱۴	۰,۹۴	۰,۹۴	۰,۹۴	۰,۸۲	۴۰۹۱۶	۳۳۷۸۶
چهارمحال و بختیاری	۲۴۵۴	۱۷۲۷	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۸۵	۲۹۵۳	۲۳۱۱
خراسان جنوبی	۲۴۸۵	۲۵۰۷	۰,۹۶	۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۸۳	۲۹۹۹	۳۳۵۴
خراسان رضوی	۱۵۹۸۶	۱۲۷۹۶	۰,۹۶	۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۸۳	۱۹۲۵۰	۱۷۲۳۹
خراسان شمالی	۲۵۰۶	۲۰۹۹	۰,۹۳	۰,۸۹	۰,۸۹	۰,۷۷	۳۱۳۵	۳۰۴۳
خوزستان	۱۰۷۶۲	۷۸۵۱	۰,۹۵	۰,۹۳	۰,۹۳	۰,۸۲	۱۳۰۱۴	۱۰۸۵۳
زنجان	۲۷۷۸	۱۹۵۹	۰,۹۵	۰,۹۱	۰,۹۱	۰,۸۰	۳۳۵۶	۲۷۴۸
سمنان	۱۶۶۰	۱۳۶۸	۰,۹۸	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۸۶	۱۹۱۳	۱۷۷۹
سیستان و بلوچستان	۶۸۸۱	۵۸۹۹	۰,۷۲	۰,۶۲	۰,۶۲	۰,۵۱	۱۰۸۱۴	۱۲۳۰۸
فارس	۱۱۷۵۷	۹۱۴۱	۰,۹۶	۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۸۴	۱۳۹۴۵	۱۲۱۳۶
قزوین	۲۸۹۶	۲۱۹۱	۰,۹۴	۰,۹۲	۰,۹۲	۰,۸۰	۳۵۶۰	۳۰۴۱
قم	۲۴۱۳	۱۸۳۱	۰,۹۵	۰,۹۳	۰,۹۳	۰,۸۲	۲۹۲۲	۲۵۱۰
کردستان	۴۰۴۹	۳۰۶۵	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۸۵	۴۸۱۴	۴۰۴۹
کرمان	۶۱۴۴	۳۹۴۵	۰,۸۸	۰,۸۵	۰,۸۵	۰,۷۳	۷۸۷۵	۵۹۶۱
کرمانشاه	۶۳۵۱	۴۴۰۳	۰,۹۶	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۸۶	۷۵۰۵	۵۷۷۵
کهگیلویه و بویراحمد	۱۵۴۹	۱۴۰۴	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۸۵	۱۸۶۴	۱۸۳۳
گلستان	۴۵۱۱	۳۵۲۸	۰,۹۶	۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۸۳	۵۳۸۴	۴۷۷۹
گیلان	۸۴۷۲	۶۸۶۳	۰,۹۸	۰,۹۷	۰,۹۷	۰,۸۶	۹۷۹۹	۸۸۹۸
لرستان	۴۹۱۸	۳۱۸۵	۰,۹۵	۰,۹۳	۰,۹۳	۰,۸۱	۵۸۲۱	۴۳۱۶
مازندران	۸۴۹۳	۷۱۴۷	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۹۶	۰,۸۵	۹۹۷۶	۹۴۰۴
مرکزی	۴۰۲۸	۳۰۰۶	۰,۹۵	۰,۹۳	۰,۹۳	۰,۸۱	۴۷۸۱	۴۰۸۲
هرمزگان	۴۸۶۷	۳۹۵۶	۰,۹۵	۰,۹۴	۰,۹۴	۰,۸۳	۵۷۷۹	۵۳۰۶
همدان	۵۶۳۳	۴۰۷۸	۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۸۳	۶۷۷۵	۵۴۹۷
یزد	۲۴۹۴	۲۱۶۷	۰,۹۱	۰,۸۷	۰,۸۷	۰,۷۶	۳۱۳۲	۳۱۵۳
کشور	۱۹۶۴۴۷	۱۵۱۴۲۴	۰,۹۴	۰,۹۳	۰,۹۳	۰,۸۱	۲۳۸۸۴۰	۲۰۸۹۴۶

برای اصلاح داده‌های فوت ثبتی استانی، ابتدا فوت ثبتی در ضرایب پوشش تقسیم شده است. با توجه به این‌که فوت‌های ثبت شده در استان‌های مختلف متفاوت است، جمع کل حاصل از اعمال ضریب کشوری به عنوان جمع کل فوت‌های استان‌ها لحاظ شده است

و فوت‌های استانی طوری اصلاح گردیده‌اند که مجموع فوت استان‌ها با فوت کل کشور برابر باشد. بعد از اعمال ضرایب پوشش، فوت کودکان زیر ۵ سال که برای کل کشور در سال ۱۳۹۰ محاسبه شده است با استفاده از فوت ثبتي و اصلاح شده (با استفاده از ضرایب پوشش) استانی در بین استان‌های مختلف براساس سهم هر استان از فوت‌های اصلاح شده کودکان زیر ۵ سال بازتوزیع شده‌اند. با اعمال این اصلاحات مجموع فوت اصلاح شده استان‌ها با فوت اصلاح شده‌ی کشور برابر می‌نماید.

داده‌های سرشماری جمعیت سال ۱۳۹۰ برای استان‌ها نیز قبل از استفاده در محاسبه میزان‌های مرکزی مرگ و میر استانی باید ارزیابی و اصلاح گردند. توزیع سنی و جنسی داده‌های سرشماری سال ۱۳۹۰ برای کل کشور، قبل از استفاده در محاسبه جداول عمر کشوری ابتدا هموارسازی شده و سپس کم‌شماری یک جنس نسبت به جنس دیگر با استفاده از توزیع سنی و جنسی ارزیابی و اصلاح شده و سپس جمعیت ایرانی کل کشور (اصلاح شده) با استفاده از سهم هر سن و جنس در هریک از استان‌ها بازتوزیع شده است. داده‌های فوت و جمعیت استانی اصلاح شده در محاسبه میزان‌های مرکزی مرگ و میر استفاده شده و جداول عمر استانی ساخته شده‌اند. جداول عمر محاسبه شده در این پژوهش دوره‌ای می‌باشند. جداول شماره ۴ و ۵، امید زندگی در ابتدای گروه سنی e_x حاصل از جداول عمر خلاصه را به تفکیک استانی برای مردان و زنان ایرانی نشان می‌دهد. جداول عمر کامل استانی در فایل اکسل ضمیمه گزارش نهایی طرح بصورت الکترونیکی در دسترس می‌باشند (عینی زیناب و دیگران (۱۳۹۳)).

جدول ۴: جداول عمر خلاصه مردان استان‌های ایران: e_x امید زندگی در ابتدای گروه سنی: ۱۳۹۰

Age	آذربایجان شرقی	آذربایجان غربی	اردبیل	اصفهان	ایلام	بوشهر	تهران (شامل کل البرز)	تهران (شمال و بین‌النهرین)	خراسان جنوبی	خراسان رضوی	خراسان شمالی	خوزستان	زنجان	سمنان	سیستان و بلوچستان
۰	۷۱,۴	۷۲,۱	۷۱,۶	۷۲,۹	۷۳,۳	۷۲,۳	۷۳,۷	۷۰,۷	۶۹,۱	۷۱,۴	۶۸,۸	۷۰,۶	۷۲,۴	۷۳,۹	۶۲,۷
۱	۷۲,۲	۷۲,۱	۷۱,۶	۷۳,۵	۷۳,۵	۷۲,۶	۷۳,۹	۷۲,۶	۷۰,۴	۷۱,۵	۶۹,۲	۷۰,۶	۷۲,۸	۷۳,۹	۶۲,۵
۵	۶۹,۰	۶۸,۹	۶۸,۵	۷۰,۳	۷۰,۳	۶۹,۵	۷۰,۵	۶۹,۶	۶۷,۳	۶۸,۴	۶۶,۴	۶۷,۶	۶۹,۷	۷۰,۶	۵۹,۷
۱۰	۶۴,۲	۶۴,۱	۶۳,۷	۶۵,۵	۶۵,۴	۶۴,۷	۶۵,۷	۶۴,۹	۶۲,۷	۶۳,۷	۶۱,۶	۶۲,۸	۶۴,۸	۶۵,۷	۵۵,۲
۱۵	۵۹,۴	۵۹,۲	۵۸,۸	۶۰,۷	۶۰,۵	۵۹,۸	۶۰,۸	۶۰,۰	۵۷,۹	۵۸,۸	۵۶,۸	۵۸,۰	۶۰,۰	۶۰,۸	۵۰,۶
۲۰	۵۴,۷	۵۴,۵	۵۴,۲	۵۶,۰	۵۶,۰	۵۵,۲	۵۶,۰	۵۵,۴	۵۳,۳	۵۴,۲	۵۲,۱	۵۳,۴	۵۵,۳	۵۶,۱	۴۶,۴
۲۵	۵۰,۱	۴۹,۹	۴۹,۶	۵۱,۳	۵۱,۵	۵۰,۷	۵۱,۴	۵۱,۰	۴۸,۸	۴۹,۵	۴۷,۵	۴۸,۹	۵۰,۷	۵۱,۳	۴۲,۴
۳۰	۴۵,۵	۴۵,۳	۴۵,۰	۴۶,۷	۴۷,۱	۴۶,۱	۴۶,۷	۴۶,۴	۴۴,۳	۴۴,۹	۴۲,۹	۴۴,۳	۴۶,۱	۴۶,۷	۳۸,۵
۳۵	۴۰,۹	۴۰,۷	۴۰,۴	۴۲,۱	۴۲,۸	۴۱,۳	۴۲,۰	۴۲,۰	۳۹,۷	۴۰,۳	۳۸,۳	۳۹,۸	۴۱,۵	۴۲,۰	۳۴,۴
۴۰	۳۶,۳	۳۶,۰	۳۵,۸	۳۷,۵	۳۸,۳	۳۶,۷	۳۷,۳	۳۷,۶	۳۵,۲	۳۵,۸	۳۳,۸	۳۵,۲	۳۶,۹	۳۷,۳	۳۰,۴
۴۵	۳۱,۸	۳۱,۶	۳۱,۳	۳۲,۹	۳۳,۸	۳۲,۱	۳۲,۷	۳۳,۱	۳۰,۷	۳۱,۳	۲۹,۳	۳۰,۷	۳۲,۴	۳۲,۷	۲۶,۴
۵۰	۲۷,۳	۲۷,۲	۲۶,۹	۲۸,۴	۲۹,۳	۲۷,۶	۲۸,۳	۲۸,۸	۲۶,۳	۲۶,۹	۲۵,۱	۲۶,۴	۲۸,۰	۲۸,۳	۲۲,۴
۵۵	۲۳,۱	۲۳,۱	۲۲,۸	۲۴,۱	۲۵,۱	۲۳,۲	۲۴,۱	۲۴,۵	۲۱,۹	۲۲,۸	۲۱,۲	۲۶,۴	۲۳,۷	۲۴,۱	۱۸,۷
۶۰	۱۹,۱	۱۹,۲	۱۸,۸	۲۰,۰	۲۱,۱	۱۹,۲	۲۰,۱	۲۰,۵	۱۷,۸	۱۹,۰	۱۷,۵	۲۲,۳	۱۹,۶	۲۰,۰	۱۵,۲
۶۵	۱۵,۵	۱۵,۷	۱۵,۴	۱۶,۲	۱۷,۶	۱۵,۳	۱۶,۴	۱۶,۶	۱۴,۲	۱۵,۲	۱۳,۶	۱۸,۵	۱۵,۷	۱۶,۴	۱۲,۱
۷۰	۱۲,۳	۱۲,۵	۱۲,۲	۱۲,۸	۱۴,۳	۱۱,۹	۱۳,۱	۱۳,۰	۱۱,۰	۱۲,۰	۱۰,۸	۱۵,۰	۱۲,۳	۱۳,۳	۹,۱
۷۵	۹,۷	۱۰,۱	۹,۷	۱۰,۰	۱۱,۸	۹,۱	۱۰,۳	۱۰,۳	۸,۲	۹,۴	۸,۴	۱۱,۸	۹,۵	۱۰,۲	۷,۰
۸۰	۷,۷	۸,۳	۷,۸	۷,۹	۹,۹	۶,۹	۸,۳	۷,۹	۵,۸	۷,۴	۶,۳	۷,۲	۷,۱	۷,۷	۵,۳

ادامه‌ی جدول ۴: جداول عمر خلاصه مردان استان‌های ایران: e_x امید زندگی در ابتدای گروه سنی: ۱۳۹۰

Age	فارس	قزوین	قم	کردهستان	کرمان	کرمانشاه	کهگیلویه و بویراحمد	گلستان	گیلان	لرستان	مازندران	مرکزی	همدان	تهران	
۰	۷۲,۸	۷۲,۵	۷۳,۷	۷۱,۹	۷۳,۳	۶۹,۱	۷۲,۲	۷۰,۴	۷۱,۹	۷۱,۶	۷۳,۰	۷۳,۶	۶۷,۷	۶۹,۷	۷۳,۹
۱	۷۳,۱	۷۳,۱	۷۳,۷	۷۲,۵	۷۲,۷	۷۰,۴	۷۲,۶	۷۰,۴	۷۲,۰	۷۱,۱	۷۳,۴	۷۳,۴	۶۸,۲	۷۰,۸	۷۴,۰
۵	۷۰,۰	۶۹,۸	۷۰,۲	۶۹,۳	۶۹,۴	۶۷,۳	۶۹,۸	۶۷,۲	۶۸,۶	۶۸,۰	۷۰,۰	۷۰,۰	۶۵,۱	۶۷,۷	۷۰,۸
۱۰	۶۵,۳	۶۴,۹	۶۵,۳	۶۴,۵	۶۴,۶	۶۲,۵	۶۵,۱	۶۲,۴	۶۳,۷	۶۳,۳	۶۵,۲	۶۵,۲	۶۰,۲	۶۳,۰	۶۵,۹
۱۵	۶۰,۴	۶۰,۱	۶۰,۴	۵۹,۶	۵۹,۷	۵۷,۶	۶۰,۴	۵۷,۶	۵۸,۹	۵۸,۴	۶۰,۳	۶۰,۳	۵۵,۴	۵۸,۲	۶۱,۱
۲۰	۵۵,۹	۵۵,۴	۵۵,۷	۵۵,۰	۵۵,۱	۵۲,۹	۵۵,۸	۵۳,۰	۵۴,۳	۵۳,۸	۵۵,۶	۵۵,۶	۵۰,۸	۵۳,۵	۵۶,۴
۲۵	۵۱,۴	۵۰,۷	۵۱,۰	۵۰,۵	۵۰,۵	۴۸,۵	۵۱,۳	۴۸,۵	۴۹,۷	۴۹,۵	۵۱,۰	۵۱,۰	۴۶,۳	۴۹,۱	۵۱,۸
۳۰	۴۶,۹	۴۶,۱	۴۶,۴	۴۵,۹	۴۵,۹	۴۴,۱	۴۶,۹	۴۳,۹	۴۵,۱	۴۵,۲	۴۶,۴	۴۶,۵	۴۱,۸	۴۴,۷	۴۷,۱
۳۵	۴۲,۴	۴۱,۴	۴۱,۷	۴۱,۳	۴۱,۴	۳۹,۸	۴۲,۳	۳۹,۲	۴۰,۶	۴۰,۹	۴۱,۸	۴۱,۹	۳۷,۳	۴۰,۳	۴۲,۴
۴۰	۳۷,۹	۳۶,۸	۳۷,۰	۳۶,۷	۳۶,۹	۳۵,۴	۳۷,۶	۳۴,۷	۳۶,۱	۳۶,۵	۳۷,۲	۳۷,۳	۳۲,۹	۳۵,۸	۳۷,۸
۴۵	۳۳,۳	۳۲,۳	۳۲,۴	۳۲,۲	۳۲,۵	۳۱,۱	۳۳,۱	۳۰,۲	۳۱,۵	۳۲,۲	۳۲,۷	۳۲,۷	۲۸,۸	۳۱,۴	۳۳,۱
۵۰	۲۹,۰	۲۷,۹	۲۷,۹	۲۷,۸	۲۸,۲	۲۶,۸	۲۸,۶	۲۵,۹	۲۷,۲	۲۸,۰	۲۸,۳	۲۸,۴	۲۴,۸	۲۷,۲	۲۸,۵
۵۵	۲۴,۸	۲۳,۷	۲۳,۵	۲۳,۶	۲۴,۱	۲۲,۷	۲۴,۴	۲۱,۸	۲۳,۰	۲۴,۰	۲۴,۰	۲۴,۳	۲۱,۲	۲۳,۰	۲۴,۲
۶۰	۲۰,۸	۱۹,۷	۱۹,۵	۱۹,۵	۲۰,۲	۱۹,۰	۲۰,۳	۱۸,۰	۱۹,۱	۲۰,۱	۲۰,۰	۲۰,۳	۱۷,۴	۱۹,۳	۲۰,۰
۶۵	۱۷,۰	۱۶,۰	۱۵,۷	۱۶,۰	۱۶,۷	۱۵,۳	۱۶,۳	۱۴,۵	۱۵,۵	۱۶,۴	۱۶,۴	۱۶,۶	۱۳,۸	۱۵,۵	۱۶,۲
۷۰	۱۳,۶	۱۲,۸	۱۲,۵	۱۲,۷	۱۳,۵	۱۲,۰	۱۳,۲	۱۱,۴	۱۲,۳	۱۳,۳	۱۳,۰	۱۳,۴	۱۰,۵	۱۲,۲	۱۲,۸
۷۵	۱۰,۸	۱۰,۰	۹,۸	۱۰,۴	۱۱,۰	۹,۶	۱۰,۱	۸,۸	۹,۸	۱۰,۵	۱۰,۱	۱۰,۵	۷,۸	۹,۷	۹,۹
۸۰	۸,۷	۸,۱	۷,۷	۸,۷	۸,۹	۷,۶	۷,۹	۷,۲	۸,۰	۸,۳	۷,۷	۸,۰	۵,۵	۷,۴	۷,۴

جدول ۵: جداول عمر خلاصه زنان استان‌های ایران: e_x امید زندگی در ابتدای گروه سنی: ۱۳۹۰

Age	آذربایجان شرقی	آذربایجان غربی	اردبیل	اصفهان	ایلام	بوشهر	تهران (شامل البرز)	تهران و شمال خراسان	خراسان جنوبی	خراسان رضوی	خراسان شمالی	خوزستان	زنجان	سمنان	سیستان و بلوچستان
۰	۷۴,۴	۷۶,۵	۷۵,۸	۷۷,۲	۷۸,۹	۷۴,۵	۷۷,۹	۷۶,۶	۶۸,۲	۷۵,۰	۷۱,۳	۷۴,۵	۷۷,۴	۷۷,۲	۶۱,۶
۱	۷۵,۰	۷۶,۳	۷۵,۸	۷۷,۸	۷۹,۶	۷۴,۵	۷۸,۰	۷۸,۲	۶۸,۹	۷۴,۹	۷۱,۲	۷۴,۴	۷۷,۷	۷۷,۴	۶۱,۲
۵	۷۱,۹	۷۳,۱	۷۲,۷	۷۴,۴	۷۶,۶	۷۱,۳	۷۴,۵	۷۵,۱	۶۶,۰	۷۱,۷	۶۷,۸	۷۱,۳	۷۴,۳	۷۴,۱	۵۸,۱
۱۰	۶۷,۱	۶۸,۲	۶۷,۸	۶۹,۵	۷۱,۸	۶۶,۵	۶۹,۷	۷۰,۳	۶۱,۲	۶۷,۰	۶۳,۱	۶۶,۵	۶۹,۴	۶۹,۲	۵۴,۶
۱۵	۶۲,۳	۶۳,۴	۶۳,۰	۶۴,۶	۶۷,۰	۶۱,۶	۶۴,۸	۶۵,۴	۵۶,۴	۶۲,۱	۵۸,۳	۶۱,۷	۶۴,۵	۶۴,۳	۴۹,۱
۲۰	۵۷,۵	۵۸,۶	۵۸,۲	۵۹,۸	۶۲,۲	۵۶,۷	۵۹,۹	۶۰,۶	۵۱,۶	۵۷,۳	۵۳,۴	۵۶,۹	۵۹,۶	۵۹,۳	۴۴,۶
۲۵	۵۲,۹	۵۳,۹	۵۳,۶	۵۴,۹	۵۷,۵	۵۱,۹	۵۵,۰	۵۵,۹	۴۶,۹	۵۲,۶	۴۸,۶	۵۲,۱	۵۴,۸	۵۴,۴	۴۱,۲
۳۰	۴۸,۵	۴۹,۲	۴۹,۳	۵۰,۱	۵۲,۸	۴۷,۱	۵۰,۱	۵۱,۳	۴۲,۵	۴۸,۰	۴۳,۹	۴۷,۴	۴۹,۹	۴۹,۶	۳۸,۲
۳۵	۴۳,۸	۴۴,۶	۴۴,۷	۴۵,۳	۴۸,۰	۴۲,۲	۴۵,۳	۴۶,۶	۳۸,۱	۴۳,۲	۳۹,۳	۴۲,۶	۴۵,۲	۴۴,۷	۳۴,۳
۴۰	۳۹,۰	۳۹,۹	۴۰,۰	۴۰,۵	۴۳,۳	۳۷,۳	۴۰,۵	۴۱,۹	۳۳,۸	۳۸,۵	۳۴,۷	۳۷,۹	۴۰,۴	۳۹,۸	۳۰,۱
۴۵	۳۴,۳	۳۵,۲	۳۵,۲	۳۵,۸	۳۸,۶	۳۲,۶	۳۵,۷	۳۷,۲	۲۹,۷	۳۳,۸	۳۰,۲	۳۳,۲	۳۵,۵	۳۵,۱	۲۶,۰
۵۰	۲۹,۷	۳۰,۵	۳۰,۵	۳۱,۲	۳۴,۱	۲۸,۰	۳۱,۰	۳۲,۶	۲۵,۵	۲۹,۳	۲۶,۰	۲۸,۶	۳۱,۰	۳۰,۴	۲۱,۹
۵۵	۲۵,۲	۲۶,۱	۲۶,۰	۲۶,۶	۲۹,۵	۲۳,۷	۲۶,۵	۲۷,۹	۲۱,۷	۲۴,۹	۲۱,۸	۲۴,۲	۲۶,۵	۲۵,۹	۱۸,۲
۶۰	۲۱,۰	۲۱,۹	۲۱,۹	۲۲,۳	۲۵,۳	۱۹,۴	۲۲,۲	۲۳,۷	۱۷,۹	۲۰,۸	۱۸,۰	۲۰,۳	۲۲,۲	۲۱,۶	۱۴,۷
۶۵	۱۷,۲	۱۸,۲	۱۸,۰	۱۸,۲	۲۱,۹	۱۵,۸	۱۸,۲	۱۹,۷	۱۴,۷	۱۷,۰	۱۴,۴	۱۶,۷	۱۸,۱	۱۷,۶	۱۱,۶
۷۰	۱۳,۹	۱۴,۸	۱۴,۹	۱۴,۶	۱۸,۷	۱۲,۵	۱۴,۷	۱۶,۴	۱۱,۹	۱۳,۹	۱۱,۷	۱۳,۷	۱۴,۷	۱۳,۸	۹,۴
۷۵	۱۱,۲	۱۲,۵	۱۲,۵	۱۱,۵	۱۶,۱	۹,۹	۱۱,۵	۱۳,۶	۹,۸	۱۱,۳	۹,۶	۱۱,۲	۱۱,۹	۱۰,۹	۷,۶
۸۰	۹,۰	۱۰,۸	۱۰,۴	۸,۹	۱۴,۷	۷,۴	۹,۰	۱۱,۰	۷,۵	۹,۳	۸,۱	۸,۹	۹,۵	۹,۰	۶,۴

ادامه‌ی جدول ۵: جداول عمر خلاصه زنان استان‌های ایران: e_x امید زندگی در ابتدای گروه سنی: ۱۳۹۰

Age	تهران	قزوین	گلستان	گیلان	لرستان	مازندران	مرکزی	همدان	تهران	قزوین	گلستان	گیلان	لرستان	مازندران	مرکزی	همدان	تهران
۰	۷۶٫۹	۷۶٫۷	۷۷٫۳	۷۷٫۲	۷۹٫۶	۷۵٫۳	۷۴٫۴	۷۳٫۶	۷۵٫۹	۷۸٫۲	۷۵٫۸	۷۸٫۳	۷۵٫۰	۷۵٫۳	۷۶٫۶	۷۶٫۶	۷۶٫۶
۱	۷۷٫۱	۷۷٫۱	۷۷٫۰	۷۷٫۴	۷۸٫۸	۷۶٫۰	۷۴٫۷	۷۳٫۵	۷۵٫۷	۷۷٫۶	۷۶٫۲	۷۸٫۲	۷۵٫۳	۷۶٫۰	۷۶٫۵	۷۶٫۵	۷۶٫۵
۵	۷۳٫۹	۷۳٫۴	۷۳٫۶	۷۴٫۲	۷۵٫۵	۷۲٫۸	۷۱٫۶	۷۰٫۳	۷۲٫۴	۷۴٫۳	۷۲٫۸	۷۴٫۸	۶۷٫۳	۷۲٫۹	۷۳٫۱	۷۳٫۱	۷۳٫۱
۱۰	۶۹٫۱	۶۸٫۶	۶۸٫۶	۶۹٫۳	۷۰٫۶	۶۸٫۱	۶۶٫۹	۶۵٫۵	۶۷٫۵	۶۹٫۶	۶۸٫۰	۶۹٫۹	۶۲٫۴	۶۸٫۰	۶۸٫۳	۶۸٫۳	۶۸٫۳
۱۵	۶۴٫۳	۶۳٫۷	۶۳٫۷	۶۴٫۵	۶۵٫۷	۶۳٫۳	۶۲٫۱	۶۰٫۷	۶۲٫۷	۶۴٫۸	۶۳٫۲	۶۵٫۰	۵۷٫۶	۶۳٫۲	۶۳٫۴	۶۳٫۴	۶۳٫۴
۲۰	۵۹٫۵	۵۸٫۹	۵۸٫۹	۵۹٫۷	۶۰٫۸	۵۸٫۵	۵۷٫۵	۵۵٫۹	۵۷٫۸	۶۰٫۱	۵۸٫۳	۶۰٫۱	۵۲٫۹	۵۸٫۴	۵۸٫۵	۵۸٫۵	۵۸٫۵
۲۵	۵۴٫۹	۵۴٫۱	۵۴٫۰	۵۵٫۱	۵۶٫۱	۵۳٫۸	۵۲٫۹	۵۱٫۱	۵۳٫۰	۵۵٫۵	۵۳٫۴	۵۵٫۳	۴۸٫۲	۵۳٫۷	۵۳٫۷	۵۳٫۷	۵۳٫۷
۳۰	۵۰٫۳	۴۹٫۳	۴۹٫۱	۵۰٫۸	۵۱٫۳	۴۹٫۲	۴۸٫۹	۴۶٫۳	۴۸٫۱	۵۰٫۸	۴۸٫۶	۵۰٫۵	۴۳٫۴	۴۹٫۰	۴۸٫۸	۴۸٫۸	۴۸٫۸
۳۵	۴۵٫۵	۴۴٫۴	۴۴٫۲	۴۶٫۳	۴۶٫۶	۴۴٫۶	۴۵٫۰	۴۱٫۴	۴۳٫۳	۴۶٫۲	۴۳٫۸	۴۵٫۶	۳۸٫۶	۴۴٫۲	۴۳٫۹	۴۳٫۹	۴۳٫۹
۴۰	۴۰٫۸	۳۹٫۶	۳۹٫۴	۴۱٫۶	۴۱٫۸	۳۹٫۹	۴۰٫۵	۳۶٫۶	۳۸٫۵	۴۱٫۴	۳۹٫۱	۴۰٫۸	۳۳٫۹	۳۹٫۵	۳۹٫۱	۳۹٫۱	۳۹٫۱
۴۵	۳۶٫۰	۳۴٫۸	۳۴٫۶	۳۶٫۸	۳۷٫۱	۳۵٫۳	۳۵٫۹	۳۲٫۰	۳۳٫۸	۳۶٫۸	۳۴٫۴	۳۶٫۱	۲۹٫۴	۳۴٫۷	۳۴٫۴	۳۴٫۴	۳۴٫۴
۵۰	۳۱٫۴	۳۰٫۲	۳۰٫۰	۳۲٫۲	۳۲٫۵	۳۰٫۷	۳۱٫۴	۲۷٫۴	۲۹٫۲	۳۲٫۲	۲۹٫۸	۳۱٫۵	۲۵٫۴	۳۰٫۱	۲۹٫۷	۲۹٫۷	۲۹٫۷
۵۵	۲۶٫۹	۲۵٫۷	۲۵٫۴	۲۷٫۷	۲۸٫۰	۲۶٫۱	۲۶٫۸	۲۳٫۲	۲۴٫۸	۲۷٫۸	۲۵٫۴	۲۷٫۰	۲۱٫۶	۲۵٫۶	۲۵٫۱	۲۵٫۱	۲۵٫۱
۶۰	۲۲٫۶	۲۱٫۳	۲۱٫۱	۲۳٫۵	۲۳٫۸	۲۲٫۰	۲۲٫۶	۱۹٫۳	۲۰٫۶	۲۳٫۷	۲۱٫۱	۲۲٫۸	۱۷٫۹	۲۱٫۴	۲۰٫۶	۲۰٫۶	۲۰٫۶
۶۵	۱۸٫۷	۱۷٫۴	۱۷٫۴	۱۹٫۷	۲۰٫۰	۱۸٫۳	۱۸٫۹	۱۵٫۷	۱۶٫۸	۲۰٫۱	۱۷٫۲	۱۸٫۷	۱۴٫۷	۱۷٫۴	۱۶٫۵	۱۶٫۵	۱۶٫۵
۷۰	۱۵٫۲	۱۴٫۱	۱۴٫۱	۱۶٫۶	۱۶٫۶	۱۵٫۳	۱۵٫۵	۱۲٫۷	۱۳٫۳	۱۷٫۱	۱۴٫۱	۱۵٫۱	۱۱٫۹	۱۴٫۰	۱۲٫۸	۱۲٫۸	۱۲٫۸
۷۵	۱۲٫۳	۱۱٫۳	۱۱٫۰	۱۴٫۱	۱۳٫۹	۱۲٫۹	۱۱٫۹	۱۰٫۳	۱۰٫۳	۱۴٫۳	۱۱٫۳	۱۲٫۰	۹٫۵	۱۱٫۱	۹٫۵	۹٫۵	۹٫۵
۸۰	۱۰٫۰	۸٫۸	۸٫۴	۱۳٫۰	۱۱٫۹	۱۱٫۱	۹٫۲	۸٫۵	۸٫۱	۱۲٫۱	۹٫۱	۹٫۴	۶٫۷	۸٫۴	۶٫۷	۶٫۷	۶٫۷

۵ بحث و نتیجه‌گیری

مقاله‌ی حاضر یک مطالعه کاربردی با هدف ساخت جداول عمر استانی به تفکیک جنس برای سال ۱۳۹۰ می‌باشد. به این منظور هم داده‌های فوت و هم داده‌های جمعیت مورد ارزیابی و اصلاح قرار گرفتند، سپس میزان‌های مرکزی مرگ‌ومیر استانی محاسبه و جداول عمر هر استان به تفکیک جنس ساخته شد. به لحاظ ضریب پوشش ثبت فوت، استان‌های آذربایجان شرقی، اردبیل، سمنان، و گیلان با ۹۶ درصد بیشترین ضریب پوشش ثبت فوت مردان و استان سیستان و بلوچستان با ۷ درصد کمترین ضریب پوشش ثبت فوت مردان در سال ۱۳۹۰ را داشته‌اند. استان‌های اردبیل، سمنان، گیلان و کرمانشاه با ۸۶ درصد بیشترین ضریب پوشش ثبت زنان و استان سیستان و بلوچستان با ۵۱ درصد کمترین ضریب پوشش ثبت فوت زنان در سال ۱۳۹۰ را داشته‌اند. ولی باید به این نکته توجه داشت که با توجه به وجود مهاجرت داخلی، ارزیابی‌ها و اصلاحات استانی داده‌های فوت ثبتی باید با احتیاط بیشتری تفسیر گردند.

مطالعه‌ی جداول عمر استانی برای سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که مردان در استان‌های یزد و سمنان با امید زندگی نزدیک به ۷۴ سال بیشترین و مردان استان سیستان و بلوچستان با ۶۲٫۷ سال کمترین امید زندگی در بدو تولد را داشته‌اند. همچنین در سال ۱۳۹۰، زنان استان کرمان با ۷۹٫۶ سال و زنان استان سیستان و بلوچستان با ۶۱٫۶ سال، بیشترین و کمترین امید زندگی در بدو تولد را داشته‌اند. با توجه به این نکته که استان سیستان و بلوچستان به لحاظ امید زندگی در بدو تولد هم برای زنان و هم برای مردان در بین سایر استان‌ها حائز کمترین امید زندگی در سال ۱۳۹۰ می‌باشد، به نظر می‌رسد توجه بیشتر برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران در جهت ارتقاء شاخص‌های توسعه، سبک زندگی و سطح بهداشت در این استان ضروری باشد.

استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، کرمانشاه، و همدان با امید زندگی کمتر از ۷۰ سال برای مردان ایرانی و نیز استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی، هرمزگان، خراسان شمالی، و گلستان با امید زندگی کمتر از ۷۵ سال برای زنان ایرانی جزو استان‌های دارای مرگ و میر بالا می‌باشند. با توجه به اینکه استان‌های دارای مرگ و میر بالا عمدتاً استان‌های کمتر برخوردار می‌باشند، و می‌تواند به دلیل سطح زندگی و بهداشت پایین در این استان‌ها باشد اما مهاجرت جوانان و تغییر ساخت سنی این استان‌ها نیز می‌تواند دلیل مرگ و میر بیشتر این استان‌ها باشد. و از آنجا که مهاجرت جوانان نیز عمدتاً به دلایل اقتصادی انجام می‌گیرد، ضرورت توجه به این استان‌ها در برنامه‌های عمرانی کشور می‌بایست مد نظر مسئولان قرار بگیرد.

استان‌های گلستان، خوزستان، چهارمحال و بختیاری، آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، لرستان، اردبیل، کردستان، گیلان، آذربایجان غربی، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، قزوین، زنجان، فارس و اصفهان با امید زندگی بین ۷۰ و ۷۳ برای مردان ایرانی، و استان‌های آذربایجان شرقی، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، خوزستان، خراسان رضوی، کرمانشاه، همدان، مازندران، اردبیل، گیلان، آذربایجان غربی، چهارمحال و بختیاری، یزد، قزوین، و فارس با امید زندگی بین ۷۴ و ۷۷ سال برای زنان ایرانی جزو استان‌های دارای مرگ و میر متوسط می‌باشند.

استان‌های مازندران، کرمان، ایلام، قم، تهران (شامل البرز)، یزد، و سمنان با امید زندگی بالای ۷۳ سال برای مردان ایرانی و استان‌های کردستان، اصفهان، سمنان، قم، زنجان، تهران (شامل البرز)، لرستان، مرکزی، ایلام، و کرمان با امید زندگی بالای ۷۷ سال برای زنان ایرانی جزو استان‌های دارای مرگ و میر پایین می‌باشند.

همانطور که قبلاً ذکر شد، با توجه به وجود مهاجرت‌های داخلی، و عدم امکان ارزیابی دقیق داده‌های ثبت فوت استانی نتایج جداول عمر استانی باید با احتیاط بیشتری تفسیر گردند.

مراجع

- اقا، هما. (۱۳۸۷). محاسبه‌ی جداول عمر خلاصه و کامل استان‌های ایران برای سال ۱۳۸۵، مرکز مطالعات آسیا و اقیانوسیه.
- عینی‌زیناب، حسن، فریده شمس قهفرخی، علیرضا ساجدی، اردشیر خسروی، علیرضا زاهدیان، زهرا رضایی قهرودی، طه نورالهی (۱۳۹۳). مدل سازی و پیش‌بینی مرگ‌ومیر در ایران ۱۳۷۵-۱۴۲۰، پژوهشکده‌ی آمار
- عینی‌زیناب، حسن، فریده شمس قهفرخی، علیرضا ساجدی، اردشیر خسروی، علیرضا زاهدیان، زهرا رضایی قهرودی، طه نورالهی (۱۳۹۵). مدل سازی و پیش‌بینی مرگ‌ومیر در ایران ۱۳۷۵-۱۴۲۰، تهران: مجله تحقیقات نظام سلامت حکیم.
- میرزایی، محمد. (۱۳۸۱). گفتاری در باب جمعیت‌شناسی کاربردی، چاپ چهارم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.